

Abonamentul:

1 an: --- 4 coroane
 1/2 an: --- 2 coroane
 1/4 an: --- 1 coroană
 Un numer: 8 fileri

Dacă 30 foi se vor abona
 pe o singură adresă abona-
 mentul costă:

Pe un 1/4 de an 60 fileri.
 Pe 1/2 de an 1 cor. 20 fileri
 Pe 1 an 2 cor. 40 »

VOINTA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganizate din Ungaria.
 Foaie pentru poporul muncitor Român.

Aici să se adresezeși
 tot felul de scrisori
 bani.

Redacția și administrația:
Szabad Szó
 BUDAPESTA,
 VII., István-ut 67.

Mezőfi Vilmos
 Redactor prim.

Fraților!

La cari au expirat, abonamentele și nu vă reînouiți
 abonamentele: numărul acesta este cel din urmă pen-
 tru că nouă nu ne dă domni; ca la Adevărul bani
 să trimitem foile în cinste, noi plătim tipariul
 și hirtia, dar grăbiți și vă reînouiți abonamentele la
 cari sau sfinșiți.

Redacțiunea.

Românismul vrînd Socialismul.

»L'homme est ne'ltre et partout il est dans
 les fers« adeva „Omul s'a născut liber și pretutin-
 deni este în lanțuri“. Cu aceste vorbe sînt începem
 deci strălucitul cărturar al Francezilor, Rousseau,
 în prima carte din vestitul Contrat social, pecare în
 viforul rășmiriții celei mari franceze îl purtau în
 buzunar republicanii și luptau prin îmboldul lui
 pentru libertatea, pentru care a desfăcut și Socia-
 lismul steagul său de coloarea singelui; da, Socia-
 lismul luptă pentru libertatea care ie condițiunea
 cea dintîi a toată cultura amenească folosindu-mă
 chiar de cuvintele lui Simion Bărnuț. Să cădem
 în genunchi la auzul acestui nume frații mei țărani
 romîni! Cuvîntul său de tunet pe voi v'a chemat
 la o viață mai potrivită cu menirea omului, dupe
 cum a chemat și marele Kossuth pe frații voștri
 țărani unguri, cari în aceiași sărăcie înoată de via-
 curi ca și voi! Cultura aduce apoi un trai vrednic
 de muncitorime, a căreia stare de jale nu s'a nă-
 scut încă geniul, care ar fi în stare să o descrie! —
 Din înlănțuirea acestor gînduri urmează, că Socialis-
 mul vrea binele universului muncitor; a lupta decî
 pentru Socialism înșamnă a lupta pentru binele
 omenirii; iar ceî, ce nu vrei Socialismul, aceia nu
 vrei binele amenirii și ca să nu vrei binele ome-
 nirii trebuie să ai un suflet mai negru de cît Satana!
 În lături lașilor! Slavă culturii însă Socialismul
 înfloreste la toate neamuri: le de același sînge cu
 noi în Franța, Italia, Spania și celea lalte, iar în
 Germania ie o putere, de care să se cutremure
 conducerile conducătoare ale tirănei împărătești. — Și
 ast fel prin rădăcină Evangelia nouă în toate țeri
 le luminate de flacăra culturii din acea țară.

Noi romîni încă am primit de mult învățatura
 asta nouă și împreună cu ia votul universal, pe

care marele apostol al acestei legi nouă, Vasile
 Morțun, îl află și în programul partidului național
 de la 1848 din România, lucru, despre care în re-
 pețite rînduri a vorbit în parlamentul romîn. Mai
 mult încă! C. Rosetti genialul barbat de stat al
 Romîniei a chiar propus înțeleptului vodă Cuza
 transformarea principatelor în o republică socialistă
 și Cuza, despre care așa de frumos ne vorbește
 țaranul Creangă și Bolintineanu, s'a in voit, dar in-
 timplările de mai apoi d-lău împedecat în realizarea
 acestei idei; apoi Brăteanu, care a creșt: România
 modernă, în înțelegere cu Rosetti nu a dat mina
 cu socialistii? a... a, mai mult cu cele mai îndrîznețe
 fețe revoluționare cu anarchiștii? Dovadă ie des-
 pre asta atentatul său din Paris asupra împaratului
 Napoleon al III lea. În România Socialismul ie re-
 prezentat și azi prin Nădejde, Mille, Morțun și alții
 mulți, al căror glas fulgerător a căzut une ori în
 parlamentul romîn ca bomba lui Vaillant în camera
 franceză. Și să nu creadă cine va că acești bărbați
 sint numai niște gălăgioși fără carte, că de pildă
 Nădejde, monstrul de știință, cum îl numește Mille
 în romanul său »Dinu Milianu« poate sta ori cînd
 în privința culturii alături de enciclopediștii fran-
 cezî din viacul al XVIII-lea.

Alături de el și cu aceiași putere a minții
 luptă Sofia Nădejde, cea mai vrednică romîncă din
 viața de aproape două mii de ani a Romînismului!
 Afară de aceștia tot ce are Romînismul mai înalt
 ca minte și mai profund ca gînditor face parte din
 generoasa tabără a Socialismului, ca verdele țaran
 Coșbuc, ca re ne spune totul lămurit în „vrem
 pămînt“, a căruia strofă în urmă miroasă a sînge
 asemenea incendiarelor versuri d-le lui Petőfi; ca
 Vlăhuță, care numai vorbe pururi de cea mai în-
 țepătoare batjocură are la adresa stării de azi; —
 une ori în desperarea sa asupra releur, ce sfășie
 talpa Romînismului, țărănimea, e chiar ateu trecînd
 prin scrierile sale duhul eminescian din cugetările
 lui Dionis, eorul novelii cu același nume; dar zeul
 poeziei romînești, Eminescu nu ie socialist? un
 socialist demn de fortunașii comunarzi din Paris!
 cel puțin asta o înțelegem din făimoasa sa poezi
 »Impărat și proletar«, în care ne zice »sfărmați
 tot, ce arată mîndrie și avere« — sfărmați palate
 temple, ce crimele ascund« — »svîrliți statuî de
 tirani, în foc să curgă lavă« și astfel de fraze
 pînă la nesfîrșite în cît autorul »Negriadei« l-a
 învinovățit că propagă vandalismul! (?) În lături în
 să voi, ceî, ce vă îngrășați din sîngele poporului!

Organizați-ve în pace!

Eminescu prin durerea lui a simțit durerile lumii; se vede sufletul său nobil în »Doîna« scrisă pe vremea când ciocoismul din România era grozav de încântat, că are regat dar el nu se oprește aici se coboară să vadă ce face țăranul în locuința sa de sub pământ și cînd vede că e «numai umbra spinului», — «la ușa creștinului» erupe în plîns și plînge poetul cu nenorocita țărănie română și lacrimile sale au fost rodnice: în urma lui se ridică o școală întreagă, care primește steagul colorat în sînge!

Durerile lui le arată lumii cel mai mare critic al Românilor Gherea, marele dascal al Socialismului. — Așa stau lucrurile în România. Țărăniea română nu fu așa norocoasă! aici în Ungaria! Cu toate aceste Socialismul iese reprezentat și la noi prin cei mai cu minte stîlpî ai Romînismului: socialist a fost Bărnuiț, socialist așa de puternic în cit a format școală în Iașiî Moldovei, pe care numai dupe moartea lui a îndrîznit să o lovească conservatorul Maiorescu și alături de el Barniț, care și el și-a vărsat otrava contra zeului înțelep ciunii romînești: dar Muresanu nu s'a adresat către țăranul român în zguduitorul său marș? Pictorul său a înțeles-o asta! — Dar țăranul din Munți Iancu.

»Toată sara demineața« de ce zicea: »Udăm lacrimile fața?« Pentru că a făgăduit pine țărănilor săi și în urmă nu le-a putut da! Din cauza asta mintea sa s'a prăbușit. În rîndul acestora nu putem să nu amintim pe marele Șaguna, care în vrăjbi a cerut, ca poporul să trimită în parlament depuțai dupe numărul sufletelor — ce va mai mult chiar de cit votul universal! Vedeți frații mei țărani rumîni, că floarea Romînismului a fost pentru Socialism, une ori chiar pentru anarhism, care și azi are apostoli în România pe doctorul Zosin și Mușoiu. Și cîți s'ar mai putea înșira la barbații de mai sus?! În genunchi dar! Faceți penitență și apoî cu sufletul și inima curată treceți în rîndurile lumii socialiste, iar voi tineri lor și fecioarelor, cari v'ați adăpat la irvoarele culturii luminați sermana țărănime, ca să nu stăm în o zi rușinați în fața lumii civilizate! Țăranii au conducători socialisti în toate țările culte, iar la noi nu prea au, dar dacă noi trăim din sudoarea țăranului pînă la ozi, care nu iese departe, datorî sintem să luptăm pentru el luptînd pentru Socialism, iar cei, ce nu fac asta tradează poporul, care li e îndreptat să-l conducă »Preoții cu crucea 'n frunte«, dar vai tradarea asta grozav va fi resplătită cînd vom aduce potopul, la care ne îndeamnă Eminescu! — Frații mei țărani romîni primiți dar gîndurile curate, în carl au crezut toți bărbații, cari azi sint fala Romînismului. Numai aceste vă vor mintui pe voi de foame, de boale și de mama acestora de sărăcie! Polonii din germania încă sint asupriți tocmai ca și noi, și ei au înțeles, că chestia lor națională nu se va mai rezolva, duși de gîndul ăsta au dat mîna cu socialistii germani înșirîndu-se sub flamura singelui înălțată de profetul și apostolul Bebel.-Cîtă înțelepciune iese în acest

pasal Polonilor, cari și ei plîng ca și noi perederea libertății lor naționale, — Să învățăm minte de la ei și noi și să dăm mîna cu socialistii din Ungaria, că numai ast fel vom putea sfărma lanțurile sclăviei. Inteligența romînă punete în fruntea țărănime romine și o învață Socialismul, că Socialismul va aduce cultura, cultura va aduce un trai mai vrednic de bietul țăran alungînd foamea și îndepărtînd fleandurile de pe corpul său! — „Bătrîni, barbați și tineri din munți și din cîmpii“ și voi femei și fecioare romine imitați pe frații și surori le voastre franceze luptînd pentru socialism, idealul sfînt al Comunei din Paris și singura scăpare a Romînismului din starea jolnică, ce îl omorara pezi ce merge, ca să nu atrageți asupra voastră blestemele aruncate de ultrademocratul Bălcescu asupra lui Mihaîu Viteazul, care prin „așezămîntul său“ a decretat robia Romînismului țăran de dragul boerime și al ciocoismului criminal

Femeilor, să ne mișcăm!

În toata țara fără partidă resună buciulul, peste tot pământul acestei țări, De sunetul buciulului, resună plaiuri și câmpii, de acestea răsunări este plin acrul, pline inimile. Acum cînd poporul Ungariei sau redeșteptat, ca drepturile jefuite se câștîge înderept, iată timpul a sosit, cași noi femeile din țara ungariei să ne sculam și se cuprîndem locul de luptă, în luptă pentru drept.

Să nu credeți surori ai muncii mele, cumcă un vi—itor mai bun alți nil—va câștiga! Nu! În veci nu! Noi singure trebuie se ne punem la luptă și se arătăm, căci nu au perit Maria Putoianca și maica dela »Poartă«. Ori nu au fost Elena Zrinyi femeie?

Se aruncăm numai o privire 'nderept, o privire asupra stărei politice de azi. Este aproape un an de zile, decînd fostul ministru president Szél Kálmán, — cavalerul „Dreptăței, Legei și dreptului“ au voit se aducă poporului român care stă să se rivipească sub apăsări, încă o piatră de moară pre umeri poporului cu totul armărit, adică mărirea armatei permanente cu 21 de mii de soldați au pretins, decît cu cîți iau dat țara pînă acum. Ear milioanele de lipsă pentru ținera acelor soldați, tot dela tine popor apăsător, amărit, chinat și cut totul robit române a voit se—îi stoarcă. Pentru că aceasta nu iau succes, au învăluit țara între farădelegi. Este aproape mai un an de zile, decînd puternici acestei țări fără—delege guvernează țeara. Sub acest timp sau schimbat de mai multe ori ministrii prezidenți. Unul au venit altul sau dus ca tot se deschidă loc, la al treilea.

În tot deauna ca-și acum, jucîndușă se tocnesc și iar se tocnesc pe pielea ta popor omân.

Acest joc înjosît, pînă atunci are să miargă, pînă ce poporul Ungariei unindusă nu ar seși deede cuvîntul și se zică: „pînă acuma au fost și tu mai mult!» Întru acest scop de datorință partida noastră a provocat pre toți deputați țerei, spunîndule; ce voește poporul și ce trebuie popoului. Pentru că starea omeniei nu es, e ajutată prin comandă și steag unguresc, conducînd popoul să omoară. Poporului îi trebuie în rîndul prim: «Dreptul de vot universal secret» fără privire de origine ori ceva deosebire și-î trebuie poporului împertîirea porției conform venitului în grade». Punctul întîi cu — desevișire îl pretinde — pentru că acel drept este moștenit dela natură. dela naștere.

Aldoilea: pentru sfîrșirea acelei amărăciuni, ca-nu din zi în zi micului meseriaș, proprietar și lucrător, se — îi scoată perna de sub cap și se ajungă la dobă. Însă vedem căci provocarea noastră, au aflat urechi surde, căci ei vîd și nu voesc se facă, — partida independentă, »Coșutistă» starea prezentă are cel mai bun scop pentru a aduce spre învingere acelea drepturi — Trebuie se le arităm, căci în camera noastră de luptă avem și alte arme. Sus dar! În picioare, noi femeile române muncitoare. Noi, pre cari pînă acuma nici în socoată nu neau luat. Dar ce au făcut Maria Valeria, pe cîmpul de luptă a Romanilor?

Sus dar femeilor proletare! În urechile jefuitorilor se trîgăm: căci trăim!!! Și după Coșbuc »Vrem pămînt».

Căci au cîntat apostolul »Petofi» ur — matoarele:

Pînă cînd mai urlați în numele pămîntenilor?
Pînă cînd mai ține larma cuvintelor nebune?
Decît se prăpădiți timpul, cu cuvinte.

Trebuie făcut. Făcut...

Năinte stem noi, femeile muncitoare române. Doar părinți pămînteni uitînduse, se vor întreba: »Dar și femeile să pornesc?» Oare acestea ce voesc? Da, măria sa părinte. Și noi suntem aici și de azi nainte chiar și visurile noastre line le vom pune în mișcare. Ve spunem. căci nici noi nu voim alta, decît se căștigăm drepturile noastre, moștenite dela natură. Pentru că nici noi nu suntem născute, animale lingătoare de blide. Acestea noi vile spunem, femeile române lucrătoare din Ungaria acărur drepturi le — 'ați jefuit; voi jefuitori —

înse treapta principală a stărei de acum este bazată pre noi, noi suntem apăsate. Noi deacă nu ve creștem cătane, înzădar votați, căci nu aveți, de unde lua și puterea voastră va peri. Pentru aceia numai — ca voi se domniți. iar noi se fim lipsite de drepturile noastre — soldați (cătane) nu vă creștem.

Ear acum femei a munciei! Săne dem cuvîntul, căci vom păși în tabera partidei noastre, sub marele drapel roșu. La luptă dar pentru drepturile, fericirea și libertatea noastră. Nainte!

Rumânca.

Epistole.

Urmare la epistola din România publicată în număr 25 a foaiei noastre.

Cristos nu au fost om cult, el a fos însă un om drept și dacă azi numele lui este așa de mare. nu prin faptul că a fost sfânt sau că a fost învățat a ajuns cunoscut, ci numai că a căutat să pună în practică învățăturile ale altor filozofi contemporani săi. El a suferit cu corpul lui tot ce ar putea suferi un om și cu asta au voit să dea un eșemplu, dar care din nenorocire puțin este imitat. Nu e vorba, între apostoli lui sa găsit un Juda, dar întru cât omenirea acest nume îl pronunță cu plăcere și iață pentru ce fie care om își ia răsplata faptelor sale. Ori că Cristos a fost vîndut a fost o predică ca creștinismul să se propage, nu. Adevurul caută să iasă la iveală, el se luptă în tocmai ca soarele cu viață care ori cât de deasă în celea din urmă tot este pătrunsă de lumina soare lui și ce frumuseată pe urmă. O macesimă spune, să iubești pe acei care-ți arată defectele, mai mult ca pe cei care te laudă. Este o cugetare foarte prețioasă dar care ar putea să aducă foloasă numai cînd se va pune în practică,

Iubiți prietini! Deacă vam scris riudurile de mai sus, nu cu intențiunea de a linguși pe uni în dauna celor 'laltți, ci numai de dorință ce am avea 'o ca să vedem pe apostoli fericiri popoarelor uniți, apropiați și în fața atitei mizerii ce chinu-este omenieea, mizeria lor se nu însemne nimic, ci țintă sele fie veșnic în minte și catră ia să se îndrepte toată activitatea lor.

Frumoasă misiune și ce suflet curat are se i'abă omu în aceasta acțiune. Atunci cu tot curajiu poti se îndemni popoarele la organizare și înfrățire, cînd pe lîngă îndemn dai pildă și cu fapta. Felu luptei dela d-voastră, este întocmai ca doi neguțători, cari de cari face mai mare reclamă și gălăgie recomandînduși marfa. Ori noi nu facem negustorie și atunci cînd luăm aceasta sarcină cată să ne îndreptăm atacurile spre stăpâni și noi să căutăm să nu fim coadă de topor, ci strînși uniți să luptăm în contra dușmanului comun, capitalul.

(Va urma.)

TRIBUNA POPORULUI.

Nici la mormînt!!! În nor. trecut am amintit despre amintirea marilor luptători a socialismului: Tancici, Eisele și Salai. Acești luptători acăror mormînt interesul muncitor lău' astupat. La o-zi de serbătoare toți lucrători din Budapesta cu simț iubitor internațional: aruncă sapa, lopata, ciocanul cuțitul și cu pietate se apropie de mormîntul acelor luptători, acăror viață au fost lupta, lupta pentru poporul amărit, chinuit și apăsător.

În anul acesta buni recunoștințioși, pentru luptători interesului muncitor, au pășit în aceia grădină, unde sunt scumpele oseminte a iubitorilor de oameni. Partida noastră socială democrată reorganizată internațională, trei cununi au depus pe mormintele luptătorilor. Trei cununi cu pantlici în o singură coloare, coloarea steagului sub care au luptat: Coloarea singelui.

Pre domni ia supărat și aceia, căci ne mai amintim cîte odată la an, de mari luptători și ca devotament de amintire, depunem cununa cu coloarea sub care au luptat pentru poporul apăsător. Urgia pizma și tirănia, sau năpustit spre cunună și între sberături de »Abțug«-jos cu cunuma. Niște vai și amar de prăpădiți, plățiți de domni din tabera lui Bocani. Între acele fieară sălbatică am vezut în primul rînd pre Bocani și alți plățiți de putere ca-se ne mincească, nu numai în niș-carea politică ce am luat, dar iată au voit se ne nimiciască și datorința ultimă acestui an. Dar acestea nu ne va nimici din potrivă ne vom întări. Iar inimile lor: Negre va fi vecinic pe acest pămînt, că i au călcat cu minie, minie adunată pentru bani, peste acele morminte unde este comoara poporului lucrător din aceasta țiară.

Fraților bîta acestor tiraniși vînzători spurcați.

Români măcelăriți. Luna curentă 5 lea, congegtrația Aradană, cu ocazia intrunirei de toamnă au luat parte o mulțime de congreziști. Între cei mai mulți au fost și laudabilul democrat Român! Mihail Velici. Care nici acuma nu au întirziat de a'protesta în contra ucigașilor și măcelarilor; strigînd! »Romîni din Șepreuș au fost măcelăriți.« Acesta este cuvîntul aceluia democrat, în drum și în cassă, pentru că are o inimă simțătoare: inimă de om...

Dar unde 's ucigași? Ucigași omorit ri. Căci nu sau răcit încă singele omoriților. Nu au perit amintirea lor.

Fraților! Congresul dela Salonta mare au 'mputernicit pre com. ecsecutiv o partidei, case țină în acest an o ședință a țarei, spre ase lucra programa cu care are se lupte comitetele dela sate, spre a cîștiga cîte-va înbunătățiri pentru poporul apăsător. Aceasta ședință se va ținea în zilele crăciunului 26 și 27 decembre, anul curent, ordul zilei în programă, mai tîrziu se va publica.

Dar rugăm pre frați dela sate ca cit mai iute se ne trimată adresele a-elor frați cari sunt, membri ai comitetului dela cassa satului. Înștiințările se face pe adresa redacției noastre.

Comitetul ecsecutiv al partidei.

Să luptăm pentru foaia partidei Voința Poporului. Acum cînd aveți timp datorința fiește căru frate este case răspîndească Voința Poporului case o putem mări să devie un organ mai tare și mai mare; se devină o arma politică.

Pentru aceia fraților datorința fiește căru este se răspîndească Voința Poporului. În multe păți au ecspirat numărul abonamentelor și nu leați reînoui. Dar cum credeți fraților că să susținem aceasta partița? Cum se susținem lupta luată pentru poporul apăsător? Deacă nici foaie nu o abonați care este arma și lumina poporului apăsător. Datorința fiește căru frate este case răspîndească Voința Poporului, și se își reînouiască abonamentele.

POSTA POPORULUI.

P. Moisă Bot fei nu înțelegem frate! De care foaie vœști? »Szabad Szó!« scriene.

T. Fiore Mișke. Am primit 2 cor. 40 fil. foilele leam trimes.

P. Ferent szaturó am primit 2 cor. 40 fil. foile leam trimes.

P. Mihai sepvos bani iam primit foile le trimetem.

C. Cavel acsura trimetem 1 magiōra 1 romine Cine vrea să capete rēspuns în epistolă

acela trimeată și timbru (șteampă), căci altcum vom rēspunde numai în posta poporului.

Scrisori: întrebări, cereri cătră partidă sunt de a se adresa: Szabad Szó Budapesta VII., István-ut 67. Aicea este locul partidei și de aici secretariul dă sfaturi în orice facere. Bani să se trimeată pe adresa: Szabad Szó István-ut 67

Abonamentele să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, István-ut 67.**

Cărțile noastre românești.

Urmtoarele cărți românești se află de vînzare la libraria Szabad Szó VII., István-ut 67.

	Cor. Fil.
Manifestul socialist de Marx și Engels	— 30
Primejdia națională sau Rusia și România	— 10
Al V., VI. și VI'. lea răspuns la mesagi de deputat Socialist Morțun bucata	— 10
Chestia evreiască, cu in are în parlamentu Rumăniei de Morțun la 8 Febr. 1893	— 10
Cărți de cetire socialistă	— 20
Tactica sociademocrației	— 50
Ce e te și ce vrea socialismul	— 10
Manifestul partidei muncitorilor	— 60
Pușcăriășul monolog și desrobirea munciei	— 20
Piesă populară	— 20

• Editura partidei socialdemocrate reorganizate din Ungaria

Redactor responsabil: Cienady Deneș.

Tipografia Ștefan Nagel

Budapesta, VII., Vörösmarty-utca 17.